

Odbor za mednarodno trgovino

2016/2140(INI)

28.2.2017

MNENJE

Odbora za mednarodno trgovino

za Odbor za razvoj

o vodilni pobudi EU za sektor oblačil
(2016/2140(INI))

Pripravljaivec mnenja: Sajjad Karim

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za mednarodno trgovino poziva Odbor za razvoj kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je svetovna trgovina s konfekcijskimi oblačili po ocenah vredna 2,8 bilijona EUR in zaposluje do 75 milijonov ljudi; ker so med zaposlenimi približno tri četrtine delavk; ker je enakost med spoloma gonilna sila razvoja; ker pravice žensk sodijo v spekter človekovih pravic; ker kompleksna narava oskrbovalnih verig v sektorju oblačil vodi v nizke stopnje preglednosti in povečuje možnosti za kršitev človekovih pravic in izkoriščanje; ker so plače, ki jih prejema delavci, tako nizke, da delavci svojim družinam ne morejo zagotoviti niti osnovnih življenjskih potrebščin;
- B. ker v konfekcijski industriji in trgovini Unija igra osrednjo vlogo pri naložbah, kupovanju, trgovini na drobno in potrošnji in je zato v najprimernejšem položaju, da zbere različne pobude po svetu za znatno izboljšanje infračloveških razmer na milijone delavcev v tem sektorju in za vzpostavitev enakih pogojev za vse strani;
- C. ker na evropski ravni tekstilna in konfekcijska industrija zajema 185.000 podjetij, ki zaposlujejo 1,7 milijona ljudi in ustvarja promet v višini 166 milijard EUR; ker EU uvozi približno polovico celotne svetovne proizvodnje oblačil; ker se konfekcijska proizvodnja večinoma koncentrira v državah v vzponu;
- D. ker člen 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da se skupna trgovinska politika EU izvaja v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije; ker člen 208 PDEU vzpostavlja načelo medsebojnega dopolnjevanja razvojnih politik in kot glavni cilj določa izkoreninjenje revščine; ker sporočilo „Trgovina za vse“ postavlja trgovinsko politiko EU na tri temeljna načela, in sicer učinkovitost, preglednost in vrednote, vsebuje pa tudi razdelek o odgovornem upravljanju dobavnih verig;
- E. ker člen 8 PDEU jasno navaja, da si Unija „v vseh svojih dejavnostih prizadeva odpraviti neenakosti in spodbujati enakost med moškimi in ženskami“, in ker je zato njena dolžnost, da vidik enakosti spolov vključi v vse svoje politike ter zagotovi, da imajo moški in ženske enako korist od družbenih sprememb, gospodarske rasti in ustvarjanja dostojnih delovnih mest, hkrati pa odpravi diskriminacijo in spodbuja spoštovanje pravic žensk po svetu;
- F. ker je septembra 2012 v požaru v pakistanskem mestu Karači umrlo 289 ljudi; ker je istega leta izbruhnil požar v tovarni Tazreen Fashions v Bangladešu, v katerem je umrlo 117 ljudi, več kot 200 delavcev pa jih je bilo ranjenih; ker je zaradi gradbene napake na stavbi Rana Plaza leta 2013 umrlo 1129 delavcev, približno 2500 pa jih je bilo ranjenih;
- G. ker so se po teh dramatičnih dogodkih močno povečale zahteve evropskih potrošnikov po večji preglednosti in sledljivosti v celotni dobavni verigi;
- H. ker kljub številnim sprejetim zavezam EU, mednarodnih organizacij, tamkajšnjih vlad in zasebnih subjektov zaščita delavskih pravic v državah dobaviteljicah še vedno ne dosega mednarodnih standardov;

- I. ker je agenda za dostojno delo Mednarodne organizacije dela po letu 2015 postala sestavni del nove agende za trajnostni razvoj do leta 2030;
 - J. ker mnoge države članice, na primer Nemčija, Nizozemska, Danska in Francija, spodbujajo nacionalne programe;
 - K. ker morajo vsi sporazumi o prosti trgovini, ki jih sklene EU, vključevati ambiciozno poglavje o trajnostnem razvoju;
 - L. ker mora EU spodbujanje socialnih in okoljskih standardov vključiti med svoje prednostne naloge v okviru mednarodnih organov, kot je Svetovna trgovinska organizacija ali skupina G20, pa tudi v vseh dvostranskih odnosih s tretjimi državami;
 - M. ker vodilna načela OZN o podjetništvu in človekovih pravicah jasno opredeljujejo odgovornost vlad in podjetij, ki morajo človekove pravice varovati in spoštovati v celotni dobavni verigi in ne glede na to, v kateri državi poteka proizvodnja in ali gre za državo podjetja, ki odda naročilo, ali za državo dobavitelja; ker se je EU zavezala, da bo spodbujala k sprejetju teh vodilnih načel in bo prispevala k njihovem izvajanju;
1. obžaluje, da Komisija še vedno ni predložila ambiciozne vodilne pobude EU za sektor oblačil, ki bi morala biti usklajena s smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), tako da bi lahko podjetja sledila enotnim standardom skrbnosti in družbene odgovornosti, zato Komisijo poziva k čimprejšnji sprožitvi takšne pobude; prav tako ugotavlja, da bi utegnilo trenutno kopičenje obstoječih pobud na lokalni, regionalni in svetovni ravni povzročiti nepredvidljive razmere za podjetja; poudarja, da medsebojno usklajevanje in obveščanje ter izmenjava primerov najboljše prakse prispevajo k večji učinkovitosti zasebnih in javnih pobud in k doseganju pozitivnih rezultatov na področju trajnostnega razvoja;
 2. meni, da bi moral predlog omogočati usklajeno sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot so OZN, Svetovna trgovinska organizacija, Mednarodna organizacija dela in Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, in prinesiti skupne opredelitve pojmov za jasnejše in bolj usklajene ukrepe in ocene; poziva k priznavanju in vrednotenju obstoječih uspešnih pobud, na primer preko trajnostnih javnih naročil ali s pogojevanjem dostopa do javnih naročil s shemami družbene odgovornosti gospodarskih družb; v zvezi s tem ceni sporazum za trajno izboljševanje na področju pravic delavcev in varnosti v tovarnah konfekcijske in pletilne industrije v Bangladešu („trajnostni sporazum“), saj gre za korak naprej pri spremljanju, vendar vpletene akterje poziva k prizadevanjem za popolno upoštevanje sporazuma; vztraja, naj si Komisija prizadeva za odpravo pomanjkljivosti, navedenih v ocenjevalnih poročilih;
 3. zato poudarja, da je treba pripraviti pregled obstoječih ukrepov na področju družbene odgovornosti podjetij, ki jih izvajajo evropska podjetja, da bi lahko učinkoviteje opredelili primere dobre prakse in prispevali k oblikovanju skupnega okvira ukrepov na evropski ravni; ob tem opozarja, da je tudi zasebni sektor sprožil mnogo pobud za večjo raven izkazane odgovornosti v dobavni verigi;
 4. poziva Komisijo, naj upošteva posebne potrebe malih in srednjih podjetij, ki tvorijo 90 % evropske konfekcijske industrije, in naj svoj pristop utemelji na načelu nadgradljivosti, posebno pozornost pa nameni njihovi zmožnosti za zagotavljanje

sledljivosti in preglednosti v skladu s smernicami OECD, da mala in srednja podjetja ne bodo prekomerno obremenjena; zato Komisijo poziva, naj vzpostavi posebno službo za pomoč malim in srednjim podjetjem ter naj tem podjetjem ponudi podporo v obliki prilagojenih programov krepitev zmogljivosti; meni, da bi morala evropska mala, srednja in mikro podjetja, ki bodo sodelovala pri pripravi pobude, iz programa COSME tudi prejeti evropsko finančno podporo;

5. poudarja potrebo po celostnem pristopu k preglednosti in sledljivosti podatkov o človekovih pravicah ter socialni, okoljski in delovni uspešnosti, ki naj se v celotni dobavni verigi uporablja po standardizirani metodologiji za merjenje učinka vrednostnih verig v sektorju oblačil na trajnostni razvoj, da bi na ta način razpolagali z boljše usklajenimi ocenami družbene odgovornosti gospodarskih družb, v katerih je treba zaradi kompleksnosti verige obvezno upoštevati raznolikost akterjev; poziva Komisijo, naj ne ostane na ravni dokumenta svojih služb; poudarja, da glavna področja, na katerih so mogoče posledice, ne obravnavajo le smernice OECD, ampak še druge pobude, kot so vodilna načela OZN o podjetništvu in človekovih pravicah, francoski zakon o obvezni primerni skrbnosti, zakon Združenega kraljestva proti suženjstvu, pa tudi nekatere pobude iz industrije, ki bi lahko služile kot osnova za podobno pobudo;
6. poziva Komisijo, naj v svojem sporočilu posebno pozornost nameni dostopu do sodnega varstva in pravnih sredstev za žrtve in njihove družine ter zaščiti prijaviteljev nepravilnosti;
7. opozarja, da lahko sledljivost in preglednost v dobavni verigi pomembno prispevata k trajni spremembi, in priznava, da je pomanjkljiv dostop do informacij bistvena ovira pri tem, da bi javnost izvedela za kršitve človekovih pravic; zato ponavlja, da bi morale sheme primerne skrbnosti pokrivati celotno dobavno verigo in vsak proizvod povezati z njegovim proizvajalcem; zato poziva Komisijo, naj realistično in uravnoteženo povečuje sledljivost in preglednost dobavne verige v konfekcijski industriji, pri tem pa vedno upošteva raznolikost udeležencev v verigi; priporoča, naj se potrošnikom dajo na razpolago verodostojne, jasne in koristne informacije o trajnosti;
8. poziva Komisijo, naj v prihodnji reviziji splošnega sistema preferencialov (GSP) uvede tarifne preferencialne za tekstilne izdelke, ki so bili dejansko proizvedeni trajnostno; meni, da bi bilo prav, da se proizvajalcem omogoči, da na prostovoljni osnovi za proizvedeno blago zaprosijo za certifikat o trajnostnem načinu proizvodnje, in da bi bilo treba pri uvozu v EU o tem zahtevati dokazila; meni, da bi bil to način, kako lahko EU podpira prizadevanja zasebnega sektorja za vzpostavitev trajnostnih tekstilnih vrednostnih verig; meni, da bi bilo treba tovrstno priznanje dodeljevati v skladu z uveljavljenimi trajnostnimi merili in minimalnimi zahtevami glede dokazil in certifikacijskih sistemov; meni, da bi morala trajnostna merila temeljiti med drugim na mednarodnih konvencijah, na primer na temeljnih delovnih standardih Mednarodne organizacije dela ali na konvenciji o biotski raznovrstnosti; meni tudi, da se na ta način okrepila in spodbudila proizvodnja izdelkov pravične trgovine (na primer izdelkov s certifikatom organizacije Social Accountability International (SAI) ali izdelkov, izdelanih po tekstilnem standardu organizacije Fairtrade);
9. poudarja, da so pogajanja, ki jih Unija vodi za sklenitev sporazumov o prosti trgovini z ambicioznim poglavjem o trajnostnem razvoju, priložnost za EU, da pomaga izboljšati

spoštovanje pravic delavcev – zlasti žensk – ter prispeva k odpravi vseh oblik dela otrok in prisilnega dela; poudarja, da se z izvajanjem sporazumov o prosti trgovini spodbuja zlasti razvoj dialoga med podjetji in civilno družbo glede dobavne verige v tekstilni industriji, kar lahko pomaga izboljšati proizvodne pogoje in varnost delavcev;

10. opozarja, da bi se lahko položaj z vidika pravic delavcev, spodbujanja enakosti spolov in odprave dela otrok in prisilnega dela izboljšal z vzpostavitvijo shem, kakršna je posebni spodbujevalni režim za trajnostni razvoj in dobro upravljanje (GSP +), za katere je potrebna ratifikacija in izvedba 27 konvencij; ob tem poudarja, da je treba pozorno spremljati, kako države upravičenke izvajajo GSP + in ali se ravnaajo v skladu s konvencijami;
11. spodbuja EU in države članice, naj prek pobude za oblačila in drugih instrumentov trgovinske politike spodbujajo učinkovito izvajanje standardov Mednarodne organizacije dela glede plač in delovnih ur, tudi s partnerskimi državami v sektorju oblačil; poziva EU, naj za spodbujeno spoštovanje teh standardov pripravi smernice in podporo, hkrati pa prispeva k ustanavljanju trajnostnih podjetij in k izboljšanju trajnostnih zaposlitvenih možnosti;
12. poudarja, da je trajnostni sporazum, ki je nastal po nesreči v stavbi Rana Plaza, koristna evropska pobuda, ki bi lahko služil kot osnova za načrtovanje novih ukrepov v partnerstvu s tretjimi državami v prizadevanjih za boljše delovne pogoje ter zdravje in varnost pri delu v konfekcijski industriji;
13. poziva Komisijo, naj nadaljuje in še okrepi sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot so Mednarodna organizacija dela, OECD in OZN, v prizadevanjih za večjo odgovornost akterjev v dobavni verigi tekstilne in konfekcijske industrije;
14. poziva vlade držav dobaviteljic, naj z vsemi deležniki sodelujejo pri oblikovanju industrijskih odnosov in kolektivnih pogodb ter naj si prizadevajo za to, da se bodo proizvajalci obvezali in vzpostavili lahko dostopne in učinkovite mehanizme za pritožbe, ki so v skladu z mednarodno dogovorjenimi standardi med glavnimi jamstvi za ustrezno spoštovanje delovnih standardov in človekovih pravic in ki dopolnjujejo možnosti za pravno varstvo v skladu z okvirom, ki ga je razvil posebni predstavnik OZN za podjetništvo in človekove pravice;
15. poziva Komisijo, naj še naprej spodbuja ratifikacijo in izvajanje temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela in njene agende za dostojno delo; poziva Komisijo, naj v ta namen podpira Mednarodno organizacijo dela, lokalne oblasti in delavske organizacije in jim zagotavlja pomoč pri izgradnji zmogljivosti na področju industrijskih odnosov, pri uveljavljanju pravic delavcev in delovnega prava (s posebnim poudarkom na izkoreninjenju dela otrok in prisilnega dela), pa tudi pri uveljavljanju najvišjih standardov varovanja zdravja in varnosti delavcev;
16. spodbuja EU, naj razvije in izvaja dialog z nekaterimi tretjimi državami, da bi v teh državah pripomogla k izboljšanju pravic delavcev in spoštovanju človekovih pravic; poziva EU in države članice, naj podprejo delo OZN in med drugim programa za okolje (UNEP), v ta namen pa preučijo možnost sklenitve mednarodne pogodbe za učinkovitejšo družbeno odgovornost podjetij v sektorju oblačil;

17. upa, da bo predlog Komisije idejno zgrajen na trajnostnem sporazumu, pobudi, ki je v Bangladešu stekla po tem, ko se je zrušila stavba Rana Plaza;
18. prosi za pojasnilo o tem, kako je možno ugotoviti, ali so bila oblačila izdelana v izvoznih predelovalnih conah, kjer je zaščita delavcev slaba ali je sploh ni, in bi jih bilo treba v državi upravičenki izključiti iz sheme GSP +;
19. je prepričan, da so javna naročila koristen način za spodbujeno odgovornost konfekcijske industrije;
20. poudarja, da v konfekcijski industriji na svetovni ravni med delovno silo močno prevladujejo ženske – približno 85 % vseh delavcev v tem sektorju je žensk, ki se pogosto soočajo s težkimi delovnimi pogoji in nizkimi plačami; zato poziva, naj se v pobudo EU za oblačila vključi vidik, zlasti za to, da bi spodbudili znaten napredek pri zagotavljanju enakega plačila, enakosti spolov, socialnih in delavskih pravic žensk, vključno s porodniškim dopustom, in njihovo udeležbo v pogajanjih za sklenitev kolektivnih pogodb;
21. ponavlja, da je treba po vsakem novo sklenjenem sporazumu opraviti oceno njegovega učinka na trajnostni razvoj, in se zavzema za zbiranje podatkov, ločenih po spolu;
22. poziva Komisijo, naj sodeluje z multinacionalnimi podjetji, trgovci na drobno in blagovnimi znamkami in jih spodbuja, da bi se zavezali večji družbeni odgovornosti; pričakuje, da podjetja iz EU v vsej dobavni verigi jamčijo polno spoštovanje temeljnih delovnih standardov Mednarodne organizacije dela ter da se ravnavo v skladu s smernicami OECD za multinacionalna podjetja in s tristransko deklaracijo Mednarodne organizacije dela o načelih za multinacionalna podjetja in socialno politiko; vztraja, da se morajo vključiti v ploden dialog z lokalnimi delavci in organizacijami; poziva Komisijo, naj spodbuja izmenjavo primerov najboljše prakse;
23. potrjuje potrebo po enakih konkurenčnih pogojih na svetovni ravni, da bi delavce zaščitili pred okoljskim in socialnim dampingom; glede na kritično maso EU verjame, da je sposobna biti vodilna svetovna sila in gonilo sprememb; meni, da se lahko kršitve človekovih pravic in pravic delavcev preprečijo samo z večstranskim okvirom; zato Komisijo spodbuja, naj na naslednjem ministrskem srečanju Svetovne trgovinske organizacije skupaj z mednarodnimi partnerji sproži pobudo na svetovni ravni.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	28.2.2017
Izid končnega glasovanja	+: 32 -: 0 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Laima Liucija Andrikiienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Christofer Fjellner, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Artis Pabriks, Franck Proust, Tokia Saïfi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Reimer Böge, Klaus Buchner, Sergio Gutiérrez Prieto, Sander Loones, Georg Mayer, Fernando Ruas, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Pedro Silva Pereira
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Jean-François Jalkh, Joëlle Mélin

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

32	+
ALDE	Marietje Schaake, Hannu Takkula
ECR	David Campbell Bannerman, Sander Loones, Emma McClarkin, Joachim Starbatty
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Anne-Marie Mineur, Helmut Scholz
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Reimer Böge, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Christofer Fjellner, Artis Pabriks, Franck Proust, Fernando Ruas, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler
S&D	Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Sergio Gutiérrez Prieto, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Sorin Moisă, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

0	-
--	--

3	0
ENL	Jean-François Jalkh, Georg Mayer, Joëlle Mélin

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani